

DIỄN ĐÀN PHÒNG CHỐNG BẠO LỰC HỌC ĐƯỜNG

I MỤC TIÊU

HS có khả năng:

- Nhận biết được các hình thức bạo lực học đường và tác hại của bạo lực học đường;
- Có thái độ không đồng tình với hành vi bạo lực học đường;
- Có ý thức giải quyết mâu thuẫn theo hướng tích cực;
- Bước đầu biết cách giải quyết mâu thuẫn theo hướng tích cực.

II CHUẨN BỊ

a) Đối với GV

- Địa điểm, hệ thống âm thanh phục vụ hoạt động;
- Xây dựng kịch bản chương trình; tư vấn cho lớp trực tuần tổ chức hoạt động;
- Bảng, bút viết;
- Các tình huống bạo lực học đường đã xảy ra đối với HS của trường hoặc các tình huống đã xảy ra ở trường khác để HS tập xử lí.

b) Đối với HS

- HS lớp trực tuần chuẩn bị nội dung về các hình thức bạo lực học đường và tác hại của bạo lực học đường;
- HS toàn trường nhớ lại, thu thập các hiện tượng bạo lực học đường đã xảy ra đối với HS của trường để cùng tìm cách giải quyết tích cực.

III GỢI Ý TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG

Hoạt động 1 CHÀO CỜ

- HS lớp trực tuần điều khiển lễ chào cờ và nhận xét thi đua.
- GV trực tuần hoặc TPT/ đại diện BGH bổ sung nhận xét, phát cờ thi đua (nếu có).
- GV phổ biến công việc tuần mới.

Hoạt động 2 NHẬN BIẾT CÁC BIỂU HIỆN BẠO LỰC HỌC ĐƯỜNG VÀ TÁC HẠI CỦA BẠO LỰC HỌC ĐƯỜNG

- HS đại diện lớp trực tuần – dẫn chương trình nêu vấn đề: Bạo lực học đường đang là một vấn nạn có ảnh hưởng rất xấu đến tâm lí, sức khoẻ của người bị bạo lực. Theo các bạn:
1/ Bạo lực học đường thường biểu hiện dưới các hình thức nào?

2/ Bạo lực học đường gây tác hại như thế nào đối với người bị bạo lực, người chứng kiến?

3/ Chúng ta có chấp nhận một môi trường nhà trường, hay lớp học xảy ra những hiện tượng bạo lực không?

- Micro được thành viên của lớp trực tuần chuyển đến chỗ những HS giơ tay phát biểu.

Khi đã hết ý kiến tham gia, người dẫn chương trình tổng hợp ý kiến và bổ sung thêm những nội dung đã chuẩn bị về các hình thức bạo lực học đường, tác hại của nó. Do đó, không thể để hiện tượng bạo lực học đường xảy ra trong nhà trường và ở từng lớp học.

Hoạt động 3 **GIẢI QUYẾT Mâu THUẬN TÍCH CỰC ĐỂ PHÒNG, TRÁNH BẠO LỰC HỌC ĐƯỜNG**

- Lớp trực tuần tập hợp các tình huống chứa đựng mâu thuẫn giữa HS trong lớp, trong trường và lựa chọn những tình huống điển hình nhất (tránh nói tên và lớp của những bạn có mâu thuẫn) để nêu ra cho các bạn tìm cách giải quyết tích cực, mang tính xây dựng.
- Với từng tình huống đều khích lệ các bạn trong trường đưa ra những cách giải quyết mà theo các bạn đó là tích cực, mang tính xây dựng.
- Đại diện lớp trực tuần tổng hợp các cách giải quyết đã được đưa ra đối với từng tình huống, phân tích ưu điểm và hạn chế của từng cách giải quyết để các bạn chọn ra những cách giải quyết phù hợp cho từng tình huống.
- Đại diện lớp trực tuần tiếp tục đặt câu hỏi: *Nếu một bên thiện chí muốn giải quyết mâu thuẫn một cách tích cực, nhưng bên kia không hợp tác thì chúng ta phải làm gì?*
- Ghi nhận những ý kiến đúng của các bạn và đưa ra thông điệp: Lúc đó cần tìm kiếm sự giúp đỡ của thầy cô, BGH nhà trường, TPT, bác bảo vệ,...

HOẠT ĐỘNG TIẾP NỐI

Yêu cầu HS các lớp tiếp tục vận dụng những hiểu biết sau hoạt động vào giải quyết các mâu thuẫn gặp phải trong quá trình học tập, vui chơi.

DÁNH GIÁ

- Yêu cầu HS trả lời câu hỏi: Nếu em thấy hiện tượng bạo lực học đường, em sẽ làm gì?
- Yêu cầu HS chia sẻ thu hoạch của bản thân sau hoạt động.

Bài 9: PHÒNG TRÁNH BỊ BẮT NẠT

I MỤC TIÊU

HS có khả năng:

- Nhận diện được các biểu hiện của bắt nạt và bị bắt nạt;
- Nhận thức được quyền được bảo vệ, không bị xâm phạm thân thể và tổn thương tinh thần;
- Biết cách tự bảo vệ để tránh bị bắt nạt;
- Hình thành phẩm chất trách nhiệm.

II CHUẨN BỊ

a) Đối với GV

- Video băng nhạc bài hát *Em ơi hãy kể* - tham khảo link: [Youtube.com/watch?v=dH-FTgkS68o](https://www.youtube.com/watch?v=dH-FTgkS68o)
- Các tranh/ file ảnh về các hình thức bắt nạt;
- Các hình thức bắt nạt thường xuất hiện ở địa phương.

b) Đối với HS

- Nhớ lại những tình huống bản thân hoặc bạn bè bị bắt nạt;
- Nhớ lại các quyền của trẻ em liên quan đến quyền được bảo vệ tinh thần và thân thể.

III GỢI Ý TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG

Khởi động:

- Cho HS nghe và xem video băng nhạc bài hát *Em ơi hãy kể*. Sau đó GV đặt câu hỏi và khích lệ HS trả lời:
Sau khi nghe bài hát này, em rút ra được điều gì?
- GV chốt lại và dẫn dắt vào bài mới.
- Hoặc GV sử dụng trò chơi ném bóng tuyết để hỏi xem HS đã thực hiện hoạt động tiếp nối của tiết trước ở nhà như thế nào.

KHÁM PHÁ - KẾT NỐI

Hoạt động 1 HÀNH ĐỘNG BỊ BẮT NẠT VÀ CÁCH ỨNG XỬ

a) Nhận biết các hành động bắt nạt

- GV yêu cầu HS xem tranh ở hoạt động 1 trong SGK, sử dụng hiểu biết của mình để xác định các hành động biểu hiện sự bắt nạt.
- GV yêu cầu HS thảo luận theo cặp.

- Đại diện các cặp HS xung phong nêu tranh thể hiện sự bắt nạt; GV nhắc HS không nêu lại ý kiến trùng lặp với bạn đã nêu trước để tránh mất thời gian và rèn kĩ năng lắng nghe tích cực cho HS.
- Những HS khác lắng nghe để bổ sung, hoặc điều chỉnh.
- GV rà soát lại từng tranh, bổ sung phần giải thích vì sao tranh đó thể hiện sự bắt nạt (nếu HS giải thích chưa rõ).
- Sau mỗi biểu hiện của hành vi bắt nạt, GV nên dừng lại hỏi HS xem các em đã từng bị bắt nạt hoặc chứng kiến người khác đã bị bắt nạt như vậy chưa.
- GV hỏi HS xem các em còn biết thêm các biểu hiện bắt nạt nào khác? Cách ứng xử của người bị bắt nạt như thế nào?
- GV khen ngợi các bạn đã mạnh dạn chia sẻ với lớp.
- GV nhận xét bổ sung thêm những biểu hiện khác của hành vi bắt nạt và chốt lại:
(Lưu ý: GV cần phân tích, diễn giải/nói tự nhiên bằng sự thấu hiểu của mình, không đọc nội dung này như một sự áp đặt)

- Một số biểu hiện của hành vi bắt nạt:

- + Đuổi
- + Đánh
- + Trấn lột đồ ăn sáng
- + Bắt xách cặp
- + Lấy đồ dùng học tập
- + Bắt nộp tiền
- + Chế giễu, xúc phạm (ví dụ: bạn khuyết tật, bạn có hoàn cảnh gia đình đặc biệt,...)
- + Cấm không cho nói với người khác
- + Sai khiến bạn làm theo ý mình
- + Đe dọa nếu nói với cô giáo hoặc bố mẹ

...

(GV có thể sử dụng sơ đồ cây, hoặc sơ đồ tư duy để thể hiện các hành vi bắt nạt).

b) Lựa chọn cách ứng xử khi bị bắt nạt

□ Bước 1: Làm việc cá nhân

- GV yêu cầu HS quan sát 3 tranh trong SGK trang 38 và cho biết, khi bị bắt nạt em sẽ làm gì? Khi nào thì em sẽ chọn thêm cách 2 hoặc cách 3?

□ Bước 2: Làm việc chung toàn lớp

- GV hỏi cả lớp: Ai xung phong nói cách xử lí của mình?
- Lưu ý:
 - + Yêu cầu "Dừng lại" là phù hợp với quyền trẻ em, không ai có quyền bắt nạt trẻ; nếu kẻ bắt nạt không dừng lại thì phải dọa mách thầy, cô giáo (khi không có ai ở xung quanh giúp đỡ) hoặc kêu nhờ người giúp đỡ nếu có người ở gần đó.

- + Nếu HS lựa chọn cách yêu cầu: “Dừng lại” là đã khẳng định quyền trẻ em; và “mách cô giáo”, hoặc kêu người giúp là đã vận dụng kỹ năng tìm kiếm sự giúp đỡ.
- GV đặt thêm câu hỏi: Có em nào có cách ứng xử khác ngoài 3 cách trên không?
- GV khen ngợi HS có ý kiến riêng (nếu có).
- Nếu HS đưa ra những cách khác thì GV cần phân tích mặt tích cực và hạn chế của cách giải quyết mà các em nêu thêm. Hoặc phân tích thêm cách giải quyết nào là phù hợp trong từng bối cảnh khác nhau.
- GV chốt lại những hành động ứng xử cần thiết khi bị bắt nạt:
 - + Yêu cầu người có hành vi bắt nạt dừng lại
 - + Mách thầy, cô giáo (hoặc người có trách nhiệm)
 - + Kêu to để mọi người giúp đỡ
 - + Khi cần thiết phải gọi điện thoại số 111 để được giúp đỡ.

THỰC HÀNH

Hoạt động 2 XỬ LÝ CÁC TÌNH HUỐNG BỊ BẮT NẠT

- GV chia lớp thành các nhóm. Yêu cầu mỗi nhóm vận dụng cách xử lý tích cực đã tìm hiểu trong hoạt động 1, thảo luận tìm cách xử lý các tình huống nhóm được giao.
- GV yêu cầu HS nhận diện thực chất của hiện tượng bắt nạt ở tình huống 2 là sự chế giễu – hình thức bạo lực tinh thần.
- GV yêu cầu các nhóm xung phong thể hiện cách xử lý của nhóm mình trước lớp. Các nhóm còn lại tập trung quan sát và lắng nghe cách xử lý của nhóm bạn để nhận xét, góp ý.
- Sau khi hai nhóm thể hiện cách xử lý hai tình huống, GV hỏi HS có nhóm nào có cách xử lý khác thì xung phong chia sẻ trước lớp.

Lưu ý:

- Nếu HS lựa chọn phương án xử lý “Từ chối không đưa” trong tình huống 1 hoặc nói “Các bạn không được nói tôi như vậy” trong tình huống 2 thì GV cần hỏi thêm: Nếu người bắt nạt không dừng lại thì em cần làm gì?
- Nếu HS trả lời được tiếp là “Em sẽ thưa cô giáo” hoặc “Kêu to nhờ người khác giúp đỡ” là câu trả lời đúng.
- Còn nếu HS không có cách giải quyết khác thì GV cùng cả lớp phân tích cách xử lý của hai nhóm. GV giải thích, bổ sung và chốt lại cách xử lý phù hợp.
- GV kết luận: Khi bị bắt nạt, em cần nói để họ dừng lại, nếu không được phải báo cho người lớn biết để được giúp đỡ và thoát khỏi tình trạng bị bắt nạt.

VẬN DỤNG

Hoạt động 3 THỰC HIỆN ỨNG XỬ PHÙ HỢP KHI BỊ BẮT NẠT TRONG CUỘC SỐNG HÀNG NGÀY

- GV yêu cầu từng HS về nhà thực hiện ứng xử phù hợp nếu gặp các tình huống bị bắt nạt trong gia đình và ở nơi công cộng.

- Yêu cầu các bạn cư xử thân thiện với bạn bè trong và ngoài lớp học.

Tổng kết:

- GV yêu cầu HS chia sẻ những điều thu hoạch/ học được/ rút ra bài học kinh nghiệm sau khi tham gia các hoạt động.
- GV đưa ra thông điệp và yêu cầu HS nhắc lại để ghi nhớ: *Khi bị bắt nạt, ép buộc, em phải nói “Không” và tìm kiếm sự giúp đỡ từ những người đáng tin cậy.*

I – Sơ kết tuần và thảo luận kế hoạch tuần sau

II – Sinh hoạt theo chủ đề

- GV nêu những yêu cầu để có lớp học an toàn, thân thiện như:
 - + Giúp nhau trong học tập, khi gặp khó khăn.
 - + Chơi hoà đồng với tất cả các bạn.
 - + Tự giác thực hiện những quy định của trường, lớp.
 - + Không bắt nạt nhau.
 - + Tránh gây ra sự không an toàn trong lớp.
- GV yêu cầu HS nêu lên những hành động tích cực, đáng khích lệ, cả những hành động không mong đợi đã thể hiện trong lớp cần khắc phục.
- HS cam kết thực hiện các yêu cầu của lớp học an toàn, thân thiện.

ĐÁNH GIÁ

a) Cá nhân tự đánh giá

GV hướng dẫn HS tự đánh giá theo các mức độ dưới đây:

- *Tốt:* Thực hiện được thường xuyên tất cả các yêu cầu sau:
 - + Nhận biết được các biểu hiện của bắt nạt.
 - + Biết ứng xử phù hợp khi bị bắt nạt.
- *Đạt:* Thực hiện được các yêu cầu trên, nhưng chưa thường xuyên.
- *Cần cố gắng:* Chưa thực hiện được đầy đủ các yêu cầu trên, chưa thường xuyên.

b) Đánh giá theo tổ/ nhóm

GV hướng dẫn tổ trưởng/ nhóm trưởng điều hành để các thành viên trong tổ/ nhóm đánh giá lẫn nhau về các nội dung sau:

- Sự chuẩn bị cho hoạt động của chủ đề.
- Có hoàn thành các nhiệm vụ được giao trong hợp tác nhóm không.
- Có tích cực, tự giác, có trách nhiệm khi tham gia hoạt động chung không.

c) Đánh giá chung của GV

GV dựa vào quan sát, tự đánh giá của từng cá nhân và đánh giá của các tổ/ nhóm để đưa ra nhận xét, đánh giá chung.